

Van: "[redacted]@mindef.nl" <[redacted]@mindef.nl>
Verzonden: maandag 15 september 2025 13:56
Aan: "[redacted]@staphorst.nl"; "[redacted]@staphorst.nl">
Cc: "[redacted]@mindef.nl" <[redacted]@mindef.nl>;
"[redacted]@mindef.nl" <[redacted]@mindef.nl>
Onderwerp: FW: Reactie op eerste opzet gebiedsplan Staphorster bod door Staphorst
Bijlage(n): Gebiedsplan munitiedepot Staphorst 09092025.docx

Hoi [redacted], [redacted],

Dank voor jullie plan op hoofdlijnen! Zoals afgesproken willen we hier graag op reageren. We hebben dit in eerste aanleg niet gedaan met *track changes* in het document, maar met het aanreiken van bouwstenen die als een aanvulling/invulling van jullie document kunnen worden beschouwd. Wij horen graag wat jullie hier van vinden, zodat we daar samen het gesprek over kunnen aangaan. Wellicht dat we dan samen aan een volgende versie van het document kunnen werken.

Bouwstenen:

- ook wij zien de realisatie van het Staphorster bod als een gezamenlijk doel en als één integrale opgave (het een kan niet zonder het andere)
- ook wij zien graag een zo breed mogelijke maatschappelijke acceptatie van het bod
- we steunen de definiëring van 'maatschappelijke acceptatie': stakeholders begrijpen wat er gedaan wordt en waarom, maar ze hoeven het er niet persé mee eens te zijn
- wij stellen voor dat we op twee niveaus afspraken maken:
 - 1) op **strategisch** niveau zetten we de hoofdlijnen neer van een masterplan dat uitgaat van de integrale realisatie van het Staphorster bod [*conform de motie van Diederik van Dijk/Boswijk/Ceder*]. Hieraan koppelen we financiële afspraken over een investeringsagenda die we borgen in een bestuurlijk document (akkoord, overeenkomst o.i.d.)
 - In dat document staat dat de investeringen die het Staphorster bod vraagt op (inter)departementaal/rijksniveau worden opgepakt [*conform de motie van Diederik van Dijk/Boswijk/Ceder*], in combinatie met andere financieringsmogelijkheden (mede-overheden, bedrijfsleven, subsidies etc.). En dat de investeringen m.b.t. het munitiecomplex (inclusief gebiedsproces) door Defensie worden gefinancierd. Om Staphorst comfort op de borging te geven wordt het bestuurlijk document getekend door I&W, Defensie, Provincie Overijssel en Staphorst. En wellicht kunnen ook andere, niet-overheidspartijen mee tekenen, zoals (grote) bedrijven (denk aan Brink Climate Systems waar we de eerste werksessie zaten). Hiermee geven ze het Staphorster bod meer impact en zichtbaar draagvlak en kunnen we de bedrijven als gesprekspartner toevoegen bij gesprekken over de financiering van het Staphorster bod. *PS: we spreken I&W op 22 september*
 - In het regionale Bestuurlijk Overleg Leefomgeving Oost-Nederland wordt gestuurd op de realisatie van de financiering door het rijk. De uitkomst van deze BOL-overleggen wordt door de minister van I&W teruggekoppeld aan de Kamer, waar de Tweede Kamerleden het nakomen van de gemaakte afspraken kunnen toetsen [*conform de motie van Diederik van Dijk/Boswijk/Ceder*]. En eventueel bewindslieden hier op kunnen bevragen.
 - in dit bestuurlijk document kan ook worden opgenomen dat Defensie (maximaal 50%) en andere partijen (Provincie) van de onderzoekskosten financieren die nodig zijn voor de onderbouwing van de aanpassing van de A28 en de onderdoorgang.
- 2) Op **tactisch** niveau zetten we in op gescheiden planologische processen.
 - In ieder geval een apart gebieds-/planologisch-juridisch proces voor de uitbreiding van het munitiecomplex.
 - Dit besluit vormt de juridische basis voor de realisatie van de grootschalige munitieopslag;
 - In het gebiedsproces, waar de provincie en de gemeente Staphorst stakeholders in zijn, borgen we de andere twee elementen van het Staphorster bod: een goede en veilige inpassing van het munitiedepot en natuurcompensatie.
 - Het gebiedsproces wordt getrokken door Defensie [*conform de motie van Diederik van Dijk/Boswijk/Ceder*]. Hierin wordt breed geparticipeerd door stakeholders. Onder gebiedsproces verstaan we het proces dat we samen met relevante stakeholders doorlopen om te komen tot een bestuurlijk en maatschappelijk geaccepteerd/gedragen plan op basis waarvan het huidige munitiecomplex in Staphorst kan worden uitgebreid zodat het voldoet aan de behoefte zoals geformuleerd in het NPRD
 - In het gebiedsproces kunnen afspraken worden gemaakt over de volgorde/volgtijdelijkheid van realisatie van de diverse onderdelen van het Staphorster bod en de uitbreiding van het munitiecomplex.
 - Voor de infrastructurele projecten (A28/onderdoorgang) kan indien gewenst en gedragen door de betrokken partijen een gezamenlijk planologisch proces worden doorlopen met als (planologisch-juridisch) resultaat een gecoördineerd projectbesluit.

Verder is het denk ik goed om het document nog eens door te lopen op zaken die relevant zijn in het kader van maken van afspraken over de realisatie van het Staphorster bod, en zaken waarvan het logischer/praktischer is dat we die een plek geven in het gebiedsproces.

Groeten,

[redacted]

[redacted]

Ministerie van Defensie | Bestuursstaf
Directoraat-Generaal Beleid | Directie Materieel, Leefomgeving,
Vastgoed en Duurzaamheid | Afdeling Leefomgeving

Plein-Kalvermarktcomplex
Plein 4 | 2511 CB | Den Haag
Postbus 20701 | 2500 ES Den Haag

M: (+31) 6 [redacted] [redacted]
[redacted] [redacted]@mindef.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Gebiedsplan munitiedepot Staphorst

Hoofdlijnen om te komen van bod naar besluit

Context

Defensie is in het kader van het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD) op zoek naar ruimte voor de realisatie van een grootschalige munitieopslag. In de notitie Reikwijdte en Detailniveau voor het NPRD waren hiervoor in eerste instantie acht zoeklocaties opgenomen. Vanuit de verantwoordelijkheid die de gemeenteraad van Staphorst op het vlak van nationale veiligheid voelt, is Staphorst later als negende locatie toegevoegd. Het college van Staphorst heeft vervolgens gekeken wat er voor nodig is om de eventuele komst van een grootschalig munitiedepot veilig en met draagvlak in te passen. De uitkomsten daarvan zijn opgenomen in het [Staphorster bod](#). Hierin geeft Staphorst – met steun van de provincie Overijssel – aan dat zij, onder voorwaarden, bereid is om mee te werken aan de realisatie van een grootschalige munitieopslag in Staphorst. Niet veel later heeft Overijssel de brochure '[Oost-Nederlandse industrie: machinekamer voor defensie](#)' aan de Staatssecretaris van Defensie overhandigd. Staphorst en Overijssel geven hiermee een belangrijke boodschap: wij nemen onze verantwoordelijkheid, als de Rijksoverheid dat ook doet.

Op 23 mei 2025 heeft Defensie het [ontwerp NPRD](#) gepubliceerd. Hierin is opgenomen dat Staphorst voorkeurslocatie is voor de realisatie van een grootschalige munitieopslag. Ook is opgenomen dat Defensie, provincie Overijssel en gemeente Staphorst een gezamenlijke inspanningsverplichting aangaan om te zorgen voor “een veilige, robuuste en rechtstreekse aansluiting op het hoofdwegennet (A28), en een veilige spoorwegovergang. Deze zijn nodig om de kernen van Staphorst te kunnen ontzien van militair munitietransport en overig zwaar transport”. De gezamenlijke inspanningsverplichting is ook opgenomen in de [recente kamerbrief](#) over het Bestuurlijk Overleg Leefomgeving (BOL).

Voor de context is het belangrijk om te weten dat als Staphorst zich niet had aangemeld, Biddinghuizen of Weerselo de voorkeurslocatie was geworden. Op deze plekken is geen sprake van maatschappelijk draagvlak. Bovendien had Defensie op deze plekken forse investeringen moeten doen in verband met het amoveren van woningen (Weerselo) of verplaatsen van de N305 (Biddinghuizen).

In Staphorst is sprake van breed maatschappelijk draagvlak. Inwoners en ondernemers zijn bereid om deel te nemen aan het gebiedsproces. Dit draagt bij aan het belang van Defensie om processen te versnellen, en zodoende ook snel met een lokaal gebiedsproces te kunnen starten. Om draagvlak en vertrouwen in de samenleving te kunnen behouden, is het volgens Staphorst en de provincie Overijssel dan echter wel noodzakelijk dat de Rijksoverheid - voorafgaande aan het gebiedsproces - borgt dat het Staphorster bod in zijn geheel uitgevoerd wordt. Staphorst en Overijssel kunnen niet van haar inwoners en ondernemers verlangen dat zij meedoen aan een gebiedsproces als er nog geen zekerheid is over de financiering en interdepartementale medewerking. Om die reden is het standpunt van Staphorst en Overijssel dat er geen gebiedsproces komt zolang deze zekerheid er niet is.

Tijdens het notadebat van de vaste Kamercommissie van 8 september, is vrijwel vanuit alle aanwezige fracties aandacht gevraagd voor het [nakomen van het](#) Staphorster bod. Algemene strekking was dat het Staphorster bod een voorbeeld is van hoe we grote opgaven in Nederland met draagvlak kunnen organiseren. En dat het niet zo kan zijn dat de Rijksoverheid uitgerekend in zo een voorbeeldproject niet zelf ook de stap naar voren zet. Deze houding in de Kamer heeft in het twee minutendebat van [XX](#) september uiteindelijk geleid tot het aannemen van de moties [XX](#) en

XX. De oproep is daarmee helder: zorg dat er afspraken komen over de realisatie van het gehele Staphorster bod. Dit document geeft de hoofdlijnen van deze afspraken weer.

Scope gezamenlijke opgave

Gezamenlijk doel van Defensie, provincie Overijssel en gemeente Staphorst, is om het Staphorster bod met maatschappelijke acceptatie, op een samenhangende wijze, in zijn totaliteit en met adequaat participatie omgevingsmanagement te realiseren. Ofwel:

Maatschappelijke acceptatie

1. Onder maatschappelijke acceptatie verstaan we: niet iedereen is het er mee eens, maar inwoners begrijpen wel waarom de opgave nodig is.
2. Om de maatschappelijke acceptatie en het vertrouwen te behouden, is het belangrijk dat het tempo erin blijft en dat er op korte termijn afspraken worden vastgelegd over financiering en interdepartementale borging.

Samenhang:

1. Partijen beschouwen de realisatie van het Staphorster bod als één integrale opgave. Het ene onderdeel kan niet zonder het andere. Of zoals het in het NPRD is beschreven: "Een integrale aanpak is noodzakelijk om draagvlak te behouden en te voorkomen dat deelbelangen tegen elkaar uitgespeeld worden".
2. De ruimtelijk / juridisch procedure wordt zodanig ingericht dat er sprake is van samenhang en dat er niet 'geknipt' wordt in deelbelangen.

Totaliteit:

1. Het Staphorster bod wordt als één totaalpakket voorbereid en uitgevoerd.

Omgevingsmanagement

1. Even kort. Een nadere toelichting kan op volgende bladzijde

Visie op maatschappelijke acceptatie

Het NPRD grijpt in in de directe leefomgeving van mensen. Daarnaast zijn er nog een aantal nationale programma's die dit ook doen. Het landschap verandert hierdoor. Die veranderingen zijn lastig en mensen moeten daar aan wennen. Het gaat dus om draagvlak voor die veranderingen. Draagvlak is echter letterlijk ook een vlak waarop een last steunt. De mate van draagvlak kan wisselend zijn, is zelden 100%,- en is in de meeste gevallen lastig te bepalen. Het succes van deze transitie hangt af van een vertrouwenwekkende samenwerking tussen politiek en bestuur, initiatiefnemer en burger. Daarom spreken we niet over draagvlak, maar over maatschappelijke acceptatie. Het gaat erom dat inwoners begrijpen wat er gedaan wordt, waarom we dat samen willen doen en hoe we het doen. Een inwoners hoeft het dan nog niet eens te zijn met bepaalde besluiten en maatregelen, maar begrijpt ze wel.

In Staphorst begrijpen inwoners dat maatregelen van Defensie nodig zijn. Er is ook steun voor het Staphorster bod. Inwoners, ondernemers en het lokale bestuur zijn bereid om mee te doen aan het gebiedsproces. Voor de maatschappelijke acceptatie en vertrouwen is het echter wel van cruciaal belang dat de Rijksoverheid dit vertrouwen bestendigt. Hiervoor is het essentieel dat de Rijksoverheid in het najaar van 2025, afspraken vastlegt over de financiering en interdepartementale borging van de uitvoering van het gehele Staphorster bod. Staphorst en provincie Overijssel geven daarom aan dat het gebiedsproces niet kan starten zolang deze afspraken niet zijn vastgelegd.

Visie op juridisch planologische samenhang

Het Staphorster Bod als inpassingsopgave koppelen aan een integraal Projectbesluit is een richting waarbij defensie bevoegd gezag is. Het geeft richting en coördinatie in de samenhang van de integrale inpassingsopgave.

Een proces zonder brede, integrale aanpak past niet bij de uitgangspunten van de Omgevingswet en de realisatiestrategie van het NPRD. Het draagvlak en vertrouwen zou ernstig onder druk staan. In het NPRD en planMER staat dat deeloplossingen ("knippen") het draagvlak kan ondermijnen, omdat dan deelbelangen tegen elkaar uitgespeeld worden. Daarnaast is er sprake van bestaande veiligheidscontouren, waardoor 'Wijzigen omgevingsplan met tijdelijk regelingdeel' niet mag leiden dat beide procedures elkaar gaan tegenwerken.

Dat betekent een projectbesluit waarin naast de uitbreiding van het munitiedepot en haar veiligheidszones ook de benodigde natuurcompensatie, versterking landbouwperspectief en nieuwe op en afritten A28 zijn plaats heeft. Op deze manier kan er een gedragen integraal gebiedsproces doorlopen worden voor en met inwoners, belanghebbenden en partijen. Zonder integraal gebiedsplan kan er ook geen sprake zijn van een integraal gebiedsproces en verliest het plan veel draagvlak binnen de Staphorster samenleving.

Een enkele procedure die alles (voorwaardelijk) regelt past hier het beste bij. Dit past bij het 'Anders werken' dat met de Omgevingswet is beoogd. Hierbij bekijken overheden alle onderdelen van de leefomgeving in samenhang. Het Staphorster Bod geeft invulling aan deze samenhang en afstemming met de samenleving. Een proces en procedure zonder deze brede aanpak is ondenkbaar.

Visie op totaliteit

Onder totaliteit, verstaan we:

1. Een goede en veilige inpassing van het grootschalige munitiedepot.
2. Realisatie van een nieuwe, duurzame, veilige en directe verkeersverbinding door het verplaatsen van de op- en afritten van de A28 bij Staphorst in de zuidelijke richting van de J.J. Gorterlaan.
3. Realisatie van een vlotte, veilige ongelijkvloerse spoorwegovergang bij de J.J. Gorterlaan.
4. Natuurcompensatie volgens wettelijke vereisten en in samenspraak met lokale belanghebbenden.
5. Ruimhartige compensatie voor benadeelden en zorgen voor toekomstperspectief van betrokken agrarische ondernemers.

Zie bijlage 1 voor een nadere toelichting.

Visie op omgevingsmanagement

Visie op financiering

Provincie Overijssel en gemeente Staphorst kunnen en willen medewerking aan het gebiedsproces verlenen als voorafgaande aan dit proces duidelijke afspraken gemaakt zijn over de financiering van het totale Staphorster bod. Met het nemen van een voorkeursbesluit in het proces voor het projectbesluit is een financiële paragraaf noodzakelijk.

Het totale Staphorster bod wordt als één integrale maatregel opgevoerd in de uitvoeringsparagraaf van het NPRD, met als argumentatie dat Defensie op de locaties Weerselo of Biddinghuizen zou Defensie ook met inpassingsvraagstukken te maken hebben. Het inpassingsvraagstuk in Staphorst staat op vergelijkbare voet met de inpassingsvraagstukken die Defensie in Weerselo of Biddinghuizen gehad zou hebben.

Visie op interdepartementale borging

Bij de totstandkoming van het NPRD en de nota ruimte wordt interdepartementaal gekeken naar waar mogelijke conflicten plaatsvinden tussen departementale programma's. Uit deze inventarisatie blijkt dat dit bij het Staphorster bod niet het geval is. Dit is een mooie eerste stap. Een essentiële tweede stap is om er nu voor te zorgen dat betrokken departementen (en eventueel ook uitvoeringsorganisaties) tot gestroomlijnde afspraken komen over de uitvoering van het Staphorster bod. Waarbij het vanuit maatschappelijke acceptatie en vertrouwen onacceptabel zal zijn als delen van het Staphorster bod niet, of ver weg in de tijd uitgevoerd kunnen worden.

Visie op de planning

Mijlpaal I : Bestuurlijk Overleg Defensie (11/11)

- Agreement of the Willing: Borging SB in het NPRD of optie de meerjarenbegroting van 2026/2027

Mijlpaal II : Opname SB en borging in het kabinetsbesluit NPRD (19/12)

Mijlpaal III : Startsein inrichten gebiedsproces (februari 2026)

- Startdocument Opgave-governance-participatie-juridische planologie

Bijlage 1: Nadere toelichting op totaliteit

1. Realisatie van een nieuwe, duurzame, veilige en directe verkeersverbinding door het verplaatsen van de op- en afritten van de A28 bij Staphorst in de zuidelijke richting van de J.J. Gorterlaan. Hieronder wordt verstaan:
 - a. Opruimen van de huidige op,- en afritten en herbestemming en herinrichting van de vrijgekomen ruimte.
 - b. Realisatie nieuwe op en afritten, inclusief verwerving, aankoop en planologisch obstakelvrij maken van de benodigde gronden.
 - c. Benodigde aanpassingen aan het onderliggend wegennet met als doel om te komen tot een vlotte en veilige verkeersafwikkeling op het onderliggend en bovenliggend wegennet.
 - d. De ruimtelijke inbedding van een economische bedrijventerreinzonering en ruimte voor een energy hub aan de zuidkant van de nieuwe route van en naar de A28. Hiervoor is het nodig dat de provincie Overijssel en gemeente Staphorst nadere afspraken maken over het weidevogelgebied;
 - e. Participatie & communicatie, ontwerp, voorbereiding, realisatie en nazorg voor de onderdelen 1A, 1B en 1C van artikel 2.

2. Realisatie van een vlotte, veilige ongelijkvloerse spoorwegovergang bij de J.J. Gorterlaan. Hieronder wordt verstaan:
 - a. Opruimen van de huidige spoorwegovergang inclusief herbestemming en herinrichting van de vrijgekomen ruimte.
 - b. Realisatie spoorwegovergang, inclusief verwerving, aankoop en planologisch obstakelvrij maken van de benodigde gronden.
 - c. Benodigde aanpassingen aan het onderliggend wegennet met als doel om te komen tot een vlotte en veilige verkeersafwikkeling op het omliggend wegennet.
 - d. Participatie & communicatie, ontwerp, voorbereiding, realisatie en nazorg voor de onderdelen 2A, 2B en 2C van artikel 2.

3. Een goede en veilige inpassing van het grootschalige munitiedepot. Hieronder wordt verstaan:
 - a. Het grootschalige munitiedepot wordt zodanig ontworpen dat zoveel mogelijk verblijfsobjecten in de A en B veiligheidszone bewoonbaar zijn en blijven.
 - b. Het grootschalige munitiedepot wordt zodanig ontworpen dat zoveel mogelijk bestaande natuur en recreatiewaarden behouden blijven en / of gecompenseerd worden.
 - c. Het grootschalige munitiedepot wordt zodanig ontworpen dat de veiligheid van omwonenden gewaarborgd is.
 - d. Participatie & communicatie, ontwerp, voorbereiding, realisatie en nazorg voor de onderdelen 3A, 3B en 3C van artikel 2.

4. Natuurcompensatie volgens wettelijke vereisten en in samenspraak met lokale belanghebbenden.
 - a. In het geval van natuurcompensatie is het uitgangspunt dat hiervoor geen productieve landbouwgrond wordt ingezet en dat wordt voldaan aan wettelijke eisen.
 - b. Participatie & communicatie, ontwerp, voorbereiding, realisatie en nazorg voor de onderdelen 3A, 3B en 3C van artikel 2.

5. Realisatie van de grootschalige munitieopslag. Hieronder wordt verstaan:

- a. Participatie, ontwerp, voorbereiding, realisatie en nazorg bij de realisatie van het grootschalige munitiedepot

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen